

Agraïment del CEP pel reconeixement a Onada Ed.

Abans de res, vull donar les gràcies a Julio Monfort per tot el que ha dit i per la seua col·laboració constant amb el Centre. El tema de la pedra en sec ha estat habitual en les seues conferències i articles. I com diem, tota pedra fa paret. Ell és una bona pedra de la paret del Centre.

També a Onada Edicions per la deferència d'haver pensat en el Centre d'Estudis dels Ports per fer-nos aquest reconeixement. Estem molt contents que, en ocasió d'haver complit 40 anys el 2023, l'Ajuntament de Morella ens concedira seu el màxim guardó: la Creu de Santa Llúcia. I que la Fundació Huguet ens nomenara Valencià de l'any. Ara que Onada siga el tercer reconeixement en dos anys, ens omple de goig.

Les dues entitats, Onada edicions i el Centre tenen moltes coses en comú. En primer lloc, dos dels fundadors són sociolingüistes: Miquelàngel Pradilla i jo mateix.

En segon lloc, són entitats que si no existiren, s'haurien de crear perquè fan una tasca imprescindible en tots els àmbits de la cultura. El catàleg d'Onada impressiona per tots els temes que abasta. Més modestament, el Centre també ha tocat molts aspectes de la nostra cultura. I no cal dir-ho, tots vehiculats en la nostra llengua.

Ara que han soltat bocns ferotges, el primer que emprenen és la cultura i la llengua. I especialment les relacions entre els dos territoris que uneix el Sénia. El Centre, com bé ha dit Julio, ha estat fundador de la coordinadora de Centres d'Estudi de Parla Catalana i també és membre de la Federació d'Instituts d'Estudis del País Valencià.

La finalitat des de la seua creació, estava clara: **dignificar la nostra llengua i dignificar també el nostre territori**, aquella punta del país de paisatges esquerps i hiverns freds, moltes voltes -massa voltes- oblidats per les institucions. I això -aquesta dignificació de la nostra llengua, la nostra identitat i el nostre territori-, s'ha fet, durant quatre dècades, mitjançant l'estudi, la reflexió, l'organització

d'esdeveniments i la publicació d'articles i llibres. Julio ja ha esmentat alguns dels nostres assoliments: la revista Au!, el primer Congrés de la Comarca, les 25 edicions del premi literari 25 d'Abril, la Guia Bibliogràfica de la Comarca, el llibre de la comarca del 1995 i el que eixirà enguany, els 9 llibres publicats amb Onada. Només n'esmentaré un 'Els Ports: franquisme i repressió, ciutadania i memòria', de Joan Lluís Porcar, el primer sobre la repressió de la dictadura a la nostra comarca.

El camí ha sigut llarg i no sempre planer, però ha servit per teixir aliances entre pobles, projectar-nos de portes enfora i reivindicar la comarca com a estructura organitzativa del País. Hem avançat amb humilitat, amb els nostres alts i baixos. I des de fa quasi 10 anys hem comptat amb la col·laboració d'Els Ports en Moviment, un grup de persones imprescindibles per a l'embranchida que ha pres el Centre darrerament, començant per la presidenta, Violeta Tena, qui avui no ha pogut estar i ens ha demanat que excusem la seua absència. També he d'agrair la tasca imprescindible de Jordi Marín, també autor que ha publicat a Onada Ensenyar per al col·lapse (que ja va per la quarta reimpressió), que s'encarrega de la pàgina web del Centre i d'organitzar els Esclats de Ciència, Jornades de divulgació científica Miquel Guardiola Fígols. Ell us parlarà de la vessant més reivindicativa del Centre.

Com deia, Ernest, un dels objectius fundacionals del Centre d'Estudis era el de dignificar el nostre territori. Durant anys el Centre ho ha fet des de la vessant de la recerca, divulgació i posada en valor del patrimoni que acull la nostra comarca, però davant els múltiples atacs que ha rebut des de l'exterior i tots ells amb un marcat caràcter extractivista i neocolonial, el Centre d'Estudis s'ha vist empès a prendre una paper actiu en la defensa del territori. Així, des de l'arribada del projecte Maestrazgo-Els Ports fins als darrers projectes de renovalbes aixoplugats sota el paraigües d'una transició ecològica que ens ha atorgat el paper de zona de sacrifici, el Centre d'Estudis ha hagut d'agafar l'estandard de l'activisme de la mà d'altres entitats i col·lectius del territori. En som pocs i cal que estiguem tots units i treballant en sintonia per tal de fer-hi front a aquests nous reptes que el present ens depara.

Acabo reiterant l'agraïment a Onada Edicions. I acabo amb una reflexió: quan l'any 1983 es va posar en marxa l' Associació Cultural i Comissió de Normalització Lingüística dels Ports -que anys a venir esdevindria el Centre d'Estudis dels Ports- ho feia en un **context alhora il·lusionant i complicat. Il·lusionant** perquè, per primera volta en quasi 300 anys hi havia una institució -la recuperada Generalitat- que vetlava tímidament per la defensa i la promoció de l'idioma. **Complicat**, també, perquè a València, una batalla alimentada per la ultradreta, utilitzava la llengua en benefici dels seus interessos polítics.

Han passat quatre dècades d'aquell episodi i, malauradament, la flaire d'aquells temps rancis torna a fer-se present. Evitem caure en el seu parany i fem honor al llegat que entitats com Onada ens deixen cada dia: **Front a la ignorància, la ciència; front a la provocació, els arguments; front als entrebancs, la resistència; front a la foscor, l'alegria.**

Ara i sempre, continuem endavant perquè sabem que tota pedra fa paret!

Moltes gràcies!